

Aloite 285–286: Ei-kaupallinen sijaissynnytysjärjestely sallittava Suomessa

Aloitteen tiivistys: Sijaissynnytysjärjestelyssä henkilö (sijaissynnyttäjä) saatetaan raskaaksi ja hän luovuttaa lapsen synnytyksen jälkeen toisen henkilön tai pariskunnan (aiotut vanhemmat) kasvatettavaksi. Tällä hetkellä Suomen hedelmöityshoitolaki kieltää sijaissynnytysjärjestelyt. Sijaissynnytysjärjestelyt mahdollistavat lapsen saamisen niille henkilöille, jotka eivät pysty itse synnyttämään.

Sosiaalidemokraattiset Naiset esittää, että SDP edistää ei-kaupallisten sijaissynnytysjärjestelyjen sallimista. Puolue toimii niin, että sijaissynnytysjärjestelyille luodaan yhdenvertainen lainsäädäntö ja palvelujärjestelmän tuki, jotka turvaavat kaikkien osapuolten aseman.

Puoluehallituksen päätösesitys: Puoluekokous yhtyy aloitteisiin.

Aloitteen pointit:

- Ei-kaupallisten sijaissynnytysjärjestelyjen salliminen tekisi lapsihaaveista yhdenvertaisempia esimerkiksi itsellisille miehille, miespareille, ilman kohtua syntyneille, kohdunpoiston läpikäyneille sekä toistuvia keskenmenoja kokeneille. Suomen syntyvyyden ollessa ennätysmatalalla tasolla ja syntyvyyskeskustelun käydessä kiivaana on tärkeää tukea kaikkien lapsesta haaveilevien lapsitoivetta yhdenvertaisesti ja näin osoittaa, että jokainen lapsi ja perhe on arvokas.
- Sijaissynnytysjärjestelyjen kieltäminen lailla ei poista ilmiötä, vaan siirtää sen ulkomaille. Vuosittain kymmenet suomalaiset saavat lapsen ulkomailla toteutettujen sijaissynnytysjärjestelyjen avulla. Ulkomailla toteutetut sijaissynnytysjärjestelyt ovat todella kalliita (jopa 80 000–20 000 euroa), ja niihin liittyy paljon epävarmuutta sekä eettisiä ja oikeudellisia haasteita. Lisäksi ulkomailla sijaissynnytysjärjestelyillä syntyneen lapsen oikeuksien, kuten kansalaisuuden saamisen, toteutuminen Suomessa vaatii vanhemmalta tai vanhemmilta merkittävän suurta ja haastavaa selvitystyötä.
- Ei-kaupallisten sijaissynnytysjärjestelyjen salliminen Suomessa mahdollistaisi lakiin perustuvan selkeän palvelupolun. Lainsäädännön avulla voitaisiin
  - varmistaa etukäteen, että kaikilla sijaissynnytysjärjestelyjen osapuolilla on etukäteen tarvittava tieto ja ymmärrys prosessista sekä sen vaatimuksista,
  - velvoittaa aiotut vanhemmat sitoutumaan oikeudelliseen vanhemmuuteen kaikissa tilanteissa,
  - mahdollistaa tarvittava tuki tällä erityisellä tavalla lapsen saaneille perheille.
- Ei-kaupallinen, valvottu malli turvaa kaikkien osapuolten eli lapsen, vanhempien sekä sijaissynnyttäjän oikeuksia. Sääntely mahdollistaa sen, että lapsen oikeudellinen asema on selkeä heti syntymästä lähtien ja lapsen oikeus saada tietoa alkuperästään turvataan. Ei-kaupallinen malli vähentää sijaissynnyttäjän taloudelliseen pakkoon ja hyväksikäyttöön liittyviä riskejä, ja mahdollistaa sijaissynnyttäjälle tarvittavan oikeudellisen neuvonnan ja terveydenhuollon. Lisäksi sääntely mahdollistaa aiotuille vanhemmille ennakoitavamman prosessin sekä mahdollistaa oikeudellisen vanhemmuuden lapsen syntymästä alkaen.
- Tutkimusten mukaan ei ole näyttöä siitä, että sijaissynnytyksestä olisi haittaa syntyvälle lapselle, vanhemmille tai sijaissynnyttäjälle. Sijaissynnytysjärjestelyihin liittyvät raskaudet sujuvat pääsääntöisesti yhtä hyvin kuin muut koeputkihedelmöityshoidoilla alkunsa saaneet raskaudet, eikä valtaosalla sijaissynnyttäjistä ole vaikeuksia irrottautua vauvasta synnytyksen jälkeen. Sijaissynnytyksellä alkunsa saaneiden lasten psykologisessa tai emotionaalisessa kehityksessä ei ole havaittu eroja verrattuna muilla hedelmöityshoidoilla syntyneisiin lapsiin. Tiedetään myös, että enemmistö sijaissynnytyksellä lapsensa saaneista vanhemmista kertoo lapselleen, miten hän on saanut alkunsa.

DEMARINAISET

- Sijaissynnytysjärjestelyjä vastustetaan vetoamalla naisten kehojen hyväksikäyttöön. Ajatuksen voi kuitenkin kääntää myös toisinpäin: naisilla tulee olla oikeus päättää omasta kehostaan, ja halutessaan auttaa muita lapsen saamisessa.